

МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор ННІ

«Європейська школа бізнесу»

Юлія РЕМИГА

від «___» _____ 2023р.

М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ КОНФЛІКТУ

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Галузь знань:	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність:	053 «Психологія»

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія конфлікту» розроблена на основі навчального плану №053бд/23-13, схваленого на засіданні Вченої ради університету (протокол №4 від 30.05.2023 р.).

РОЗРОБНИК: Вишневська Олена Павлівна, доцент кафедри туризму та соціально-гуманітарних дисциплін, к.психол.н.

РЕЦЕНЗЕНТ: Власенко Олена Олександрівна, доцент кафедри туризму та соціально-гуманітарних дисциплін, к.екон.н.

Гарант ОП («Психологія») _____ Вишневська О.П.

Робоча програма навчальної дисципліни обговорена та схвалена на засіданні кафедри туризму та соціально-гуманітарних дисциплін, протокол №1 від «29» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри кафедри туризму та соціально-гуманітарних дисциплін _____ Дудка Т.Ю.

Розглянуто і схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту «Європейська школа бізнесу», протокол № 1 від «11» вересня 2023 р.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Психологія конфлікту» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) першого (бакалаврського) рівня галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 053 «Психологія».

Опис навчальної дисципліни (анотація). «Психологія конфлікту» - міждисциплінарна галузь знань, яка об'єднує в собі основні аспекти конфліктології та психології спілкування, тому вона вивчає з одного боку – особливості виникнення конфліктів, їх різновиди, функції, етапи протікання та основні методи врегулювання, з іншого – міжособистісне та групове спілкування та особливості впливу на нього конфліктних ситуацій.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Нормативна	
Розділів – 2	Спеціальність: 053 «Психологія».	Рік підготовки	
Змістовий модуль 1. Загальні засади психології конфлікту. Психологічні причини			2-й
Змістовий розділ 2. Конфлікти у різних сферах і формах взаємодії людей. Психологія попередження та управління конфліктами.		Семестр	
Загальна кількість годин – 90			4-й
Тижневе навантаження: аудиторних – 0,5 самостійної роботи студента – 6		Лекції	
			4 год.
		Практичні	
		2 год.	
	Освітній рівень: Перший (бакалаврський) рівень	Самостійна робота	
			84 год.
		Вид контролю:	
			<u>залік</u>

Предмет дисципліни – конфлікти, їх види та форми, виникнення конфліктних ситуацій та природа їх протікання, ефективні способи подолання конфліктних ситуацій.

Міждисциплінарні зв'язки: соціологія, соціальна психологія, вікова та педагогічна психологія, диференціальна психологія, експериментальна

психологія, психологія праці, психологія спорту, психологія здоров'я, психотерапія, медична психологія.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Психологія конфлікту» є формування у здобувачів цілісної системи знань про виникнення конфліктних ситуацій та природу їх протікання, а також вивчення способів управління та подолання конфліктів.

1.1. Завдання вивчення дисципліни:

- вивчити основні причини виникнення конфліктів та їх вплив на особистість;
- ознайомитись з методологічними принципами вивчення конфліктних ситуацій;
- розглянути конфлікти у різних сферах і формах взаємодії людей;
- вивчити основні різновиди конфліктів та способи їх урегулювання для подальшого використання в професійній діяльності.

1.2. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузях психології, що передбачає застосування основних психологічних теорій, методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. .
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. СК 6. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі Матриці компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння / навички	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність					
1.	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані	способів удосконалення власних професійних якостей	формувані власні висновки на основі опрацьованої літератури	встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату	Відповідати за прийняття рішень

	задачі та практичні проблеми у галузях психології, що передбачає застосування основних психологічних теорій, методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.				
Загальні компетентності					
2.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	способів удосконалення власних професійних якостей	проводити дослідження з метою виявлення тенденцій розвитку дисципліни	зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків	відповідати за прийняття рішень
3.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	сучасного стану розвитку психологічних знань	застосовувати професійні навички	зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків	нести відповідальність за інформацію, що використовується в професійної діяльності
4.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	перспективи розвитку комунікаційних технологій	використовувати сучасні інформаційні технології та бази даних	встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату	відповідати за прийняття рішень
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності					
5.	Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.	способів удосконалення власних професійних якостей	застосовувати професійні навички	встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату	нести відповідальність за власні дії та вчинки на рівні своєї професійної діяльності
6.	Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.	способів удосконалення власних професійних якостей	застосовувати професійні навички	встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату	нести відповідальність за власні дії та вчинки на рівні своєї професійної діяльності
7.	Здатність	способів удосконалення	застосовувати професійні	встановлювати відповідні зв'язки	нести відповідальність

самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження.	власних професійних якостей	навички	для досягнення результату	за власні дії та вчинки на рівні своєї професійної діяльності
---	-----------------------------	---------	---------------------------	---

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

Програмні результати навчання	<p>ПР 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>ПР 2. Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.</p> <p>ПР 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.</p>
--------------------------------------	--

Отриманні знання дозволять:

знати:

- основні поняття, різновиди та функції конфліктів;
- сучасні тенденції розвитку конфліктології як науки в Україні;
- методологічні принципи та методи дослідження конфліктів;
- суб'єктивні та об'єктивні причини виникнення конфліктних ситуацій;
- особливості міжособистісних та між групових конфліктів: риси, форми, класифікації та причини виникнення;
- основи попередження та профілактики конфліктів.

вміти:

- проводити психологічні заходи щодо психодіагностики та прогнозування конфліктних ситуацій;
- застосовувати психологічні прийоми регулювання групових та міжособистісних конфліктів;
- класифікувати конфліктну поведінку людей та вчасно регулювати конфліктні ситуації;
- використовувати професійні знання з метою розв'язання проблемних, конфліктних інцидентів.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни «Психологія конфлікту» відводиться 90 годин - 3 кредити ЄКТС.

Програма навчальної дисципліни складається з 2 змістових модулів:

Модуль I. Загальні засади психології конфлікту. Психологічні причини конфліктів та особистість.

Модуль II. Конфлікти у різних сферах і формах взаємодії людей. Психологія попередження та управління конфліктами.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 1.

ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПСИХОЛОГІЇ КОНФЛІКТУ. ПСИХОЛОГІЧНІ ПРИЧИНИ КОНФЛІКТІВ ТА ОСОБИСТІСТЬ.

Тема 1. Психологія конфлікту як фундаментальна складова конфліктології.

1. Поняття, класифікація та функції конфліктів.
2. Конфліктологія – інтегративна галузь наукових знань про конфлікт.
3. Об'єкт, предмет психології конфлікту.
4. Взаємозв'язки психології конфлікту з психологічними дисциплінами.

Рекомендована література: [1;2;6].

Тема 2. Історія розвитку конфліктологічної думки

1. Передумови формування конфліктологічних ідей.
2. Соціологічні теорії конфлікту.
3. Психологічні теорії конфлікту.
4. Розвиток конфліктологічної думки в Україні.

Рекомендована література: [1;2;3].

Тема 3. Методологічні принципи та методи дослідження конфліктів психології конфлікту.

1. Методологічні принципи дослідження психології конфлікту.
2. Методи дослідження конфліктів.
3. Експериментальні методи дослідження.
4. Допоміжні методи дослідження.

Рекомендована література: [1;2;4].

Тема 4. Структура та динаміка конфліктів.

1. Психологічні складові структури конфлікту.
2. Динаміка конфліктів.

Рекомендована література: [3;4;5].

Тема 5. Психологічні причини конфліктів.

1. Протиріччя як джерело конфліктів.
2. Об'єктивні причини виникнення конфліктів.
3. Суб'єктивні причини виникнення конфліктів.

Рекомендована література: [3;4;6].

Тема 6. Внутрішньоособистісний конфлікт

1. Поняття, особливості, види та основні причини внутрішньоособистісних конфліктів.
2. Умови попередження, форми прояву і способи подолання внутрішніх конфліктів.
3. Наслідки внутрішньоособистісних конфліктів.
Рекомендована література: [1;4;6].

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 2.

КОНФЛІКТИ У РІЗНИХ СФЕРАХ І ФОРМАХ ВЗАЄМОДІЇ ЛЮДЕЙ. ПСИХОЛОГІЯ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ.

Тема 7. Міжособистісний та міжгруповий конфлікти.

1. Поняття, спільні риси, особливості, форми, класифікація та причини міжособистісних конфліктів.
2. Управління міжособистісними конфліктами.
3. Міжгруповий конфлікт і його особливості.
Рекомендована література: [3;4;5].

Тема 8. Міжособистісні конфлікти з участю дітей різного віку

1. Конфлікти між дітьми раннього та дошкільного віку.
2. Конфлікти між школярами.
3. Конфлікти у педагогічній взаємодії та умови їх подолання.
Рекомендована література: [2;4;5].

Тема 9. Сімейні конфлікти

1. Поняття, особливості, причини та класифікація сімейних конфліктів.
2. Конфлікт «чоловік – дружина».
3. Конфлікти у взаємовідносинах батьків і дітей.
4. Попередження і розв'язання сімейних конфліктів.
Рекомендована література: [1;4;6].

Тема 10. Психологічні конфлікти в організаціях та сферах управління

1. Види, основні джерела і причини виникнення конфліктів в організаціях та в сфері управління.
2. Наслідки конфліктів в організації.
3. Принципи та методи подолання конфліктів в організаціях та у сфері управління.

Рекомендована література: [3;5;6].

Тема 11. Управління конфліктами

1. Процес управління конфліктами: сутність, умови і зміст.
2. Психодіагностика і прогнозування конфліктів.
3. Попередження і профілактика конфліктів.

Рекомендована література: [3;4;5].

Тема 12. Технологія попередження конфліктів

1. Технологія безконфліктного спілкування.
2. Подолання конфліктів спілкування.
3. Психологія взаємопорозуміння як психологічна основа попередження міжособистісних конфліктів.
4. Психологічні шляхи зниження рівня конфліктності особистості.

Рекомендована література: [1;3;4].

Тема 13. Психологічні основи завершення та вирішення (розв'язання) конфліктів.

1. Підходи, умови, фактори, форми і стратегії завершення та вирішення (розв'язання) конфліктів.
2. Стиль поведінки учасників як умова і засіб вирішення конфлікту.
3. Роль керівника при вирішенні конфлікту.

Рекомендована література: [4;5;6].

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр	лаб	інд.	с. р.		л	пр	лаб	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий розділ 1. Загальні засади психології конфлікту. Психологічні причини конфліктів та особистість.												
Психологія конфлікту як фундаментальна складова конфліктології.							12	2	1			9
Історія розвитку конфліктологічної думки							6					6
Методологічні принципи та методи дослідження конфліктів психології конфлікту.							6					6
Структура та динаміка конфліктів.							6					6

Психологічні причини конфліктів.							6					6
Внутрішньоособистісний конфлікт							6					6
Разом за змістовим розділом 1							42	2	1			39
Змістовий розділ 2. Конфлікти у різних сферах і формах взаємодії людей. Психологія попередження та управління конфліктами.												
Міжособистісний та міжгруповий конфлікти.							12	2	1			9
Міжособистісні конфлікти з участю дітей різного віку							6					6
Сімейні конфлікти							6					6
Психологічні конфлікти в організаціях та сферах управління							6					6
Управління конфліктами							6					6
Технологія попередження конфліктів							6					6
Психологічні основи завершення та вирішення (розв'язання) конфліктів.							6					6
Разом за змістовим розділом 2							48	2	1			45
Всього				-	-		90	4	2	-	-	84

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Психологія конфлікту як фундаментальна складова конфліктології.	2
2.	Історія розвитку конфліктологічної думки	
3.	Методологічні принципи та методи дослідження конфліктів психології конфлікту.	
4.	Структура та динаміка конфліктів.	
5.	Психологічні причини конфліктів.	
6.	Внутрішньоособистісний конфлікт	
7.	Міжособистісний та міжгруповий конфлікти.	2
8.	Міжособистісні конфлікти з участю дітей різного віку	
9.	Сімейні конфлікти	

10.	Психологічні конфлікти в організаціях та сферах управління	
11.	Управління конфліктами	
12.	Технологія попередження конфліктів	
13.	Психологічні основи завершення та вирішення (розв'язання) конфліктів.	
Разом:		4

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Програмою навчальної дисципліни семінарські заняття не передбачені.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Психологія конфлікту як фундаментальна складова конфліктології.	1
2.	Історія розвитку конфліктологічної думки	
3.	Методологічні принципи та методи дослідження конфліктів психології конфлікту.	
4.	Структура та динаміка конфліктів.	
5.	Психологічні причини конфліктів.	
6.	Внутрішньоособистісний конфлікт	
7.	Міжособистісний та міжгруповий конфлікти.	1
8.	Міжособистісні конфлікти з участю дітей різного віку	
9.	Сімейні конфлікти	
10.	Психологічні конфлікти в організаціях та сферах управління	
11.	Управління конфліктами	
12.	Технологія попередження конфліктів	
13.	Психологічні основи завершення та вирішення (розв'язання) конфліктів.	
Разом:		2

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Програмою навчальної дисципліни лабораторні заняття не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Психологія конфлікту як фундаментальна складова конфліктології.	9

2.	Історія розвитку конфліктологічної думки	6
3.	Методологічні принципи та методи дослідження конфліктів психології конфлікту.	6
4.	Структура та динаміка конфліктів.	6
5.	Психологічні причини конфліктів.	6
6.	Внутрішньоособистісний конфлікт	6
7.	Міжособистісний та міжгруповий конфлікти.	9
8.	Міжособистісні конфлікти з участю дітей різного віку	6
9.	Сімейні конфлікти	6
10.	Психологічні конфлікти в організаціях та сферах управління	6
11.	Управління конфліктами	6
12.	Технологія попередження конфліктів	6
13.	Психологічні основи завершення та вирішення (розв'язання) конфліктів.	6
Разом:		84

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання з навчальної дисципліни, такі як доповіді, повідомлення, есе, контент-аналіз нормативно-правових актів, контрольні роботи, які виконуються під час СРС, та інші види індивідуальних завдань, запропонованих викладачем, сприяють більш поглибленому вивченню студентом (слухачем) теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань. Види індивідуальних завдань з навчальної дисципліни «Психологія конфлікту» визначаються робочим навчальним планом. Терміни подачі, виконання і захисту індивідуальних завдань визначаються графіком, який розробляється кафедрою на кожний семестр. Індивідуальні завдання виконуються студентами (слухачами) самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку викладача. Наявність позитивних оцінок, отриманих студентом (слухачем) за індивідуальні завдання, є необхідною умовою допуску до семестрового контролю з даної дисципліни.

10. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійне вивчення психології конфлікту неможливе без використання літературних джерел. У наш час знайомство з літературою навіть із самого вузького питання становить нелегке й досить трудомістке завдання. Тому раціональна організація вивчення літератури курсу особливо необхідна. Для ефективного використання літератури й виконання поза аудиторної контрольної роботи варто вести конспект підручників. Конспектування інших літературних джерел має рекомендаційний характер.

За підручником конспектуються лише ті питання, які через обмежене число лекцій та практичних занять не знайшли відбиття в лекційних конспектах й у

зошитах для практичних занять. На лекціях і практичних заняттях розглядається найбільш складний матеріал, представлений у питаннях для самопідготовки, які наведені до кожної теми курсу. Усі інші питання, викладені в запропонованому підручнику конспектуються в зошиті для самостійних робіт. Треба ознайомитися спочатку з основною (підручниками й навчальними посібниками), а потім з прикладною (монографіями і статтями) літературою. При цьому важливо вивчити насамперед книги, а потім статті (у першу чергу останніх років видання) - вітчизняні й закордонні.

Матеріал для конспектування доцільно оформляти в такій послідовності: назва вивченої теми курсу; конспект робіт з питань дисципліни (з вказівкою назви й сторінок першоджерела); конспект вказаних вище питань підручника (виписують їхні заголовки і сторінки підручника); конспект (за вибором студента) інших літературних джерел з даної теми (при цьому вказують їхніх авторів, назву, рік і місце видання, сторінки).

Завдання:

1. Опрацювання програмного матеріалу, що викладається на лекціях.
2. Підготовка до практичних (семінарських) занять.
3. Виконання індивідуальних завдань (рефератів).
4. Підготовка до контрольних заходів (модульна контрольна робота).

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Застосування статистичних та інформаційних технологій, засобів та методів обробки інформації, які дозволяють на практиці засвоїти способи побудови науково обґрунтованих баз даних в різних сферах діяльності психологів та сучасні можливості математичних методів щодо забезпечення достовірності результатів психологічних досліджень.

12. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Відповідно до плану вивчення дисципліни «Психологія конфлікту» передбачається проведення поточного та підсумкового контролю: поточний контроль передбачає проведення опитування під час практичних занять; контроль виконання ІНДЗ та інших видів робіт; підсумковий контроль реалізується у вигляді заліку.

Методи контролю:

1. Оцінювання знань студента під час практичних занять.
2. Виконання завдань для самостійної роботи.
3. Виконання СНДЗ.
4. Проведення проміжних тестів.
5. Проведення поточного контролю.
6. Проведення підсумкового заліку.

13. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Формою підсумкового контролю є **залік**, який складається особисто в період призначений деканатом або за індивідуальним графіком, який затверджується навчальним планом. Основною формою підсумкового контролю є білети.

14. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи з дисципліни «Психологія конфлікту» здійснюється в балах відповідно до табл.14.1.

Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

Таблиця 14.1

Розподіл балів оцінювання успішності студентів з навчальної дисципліни «Психологія конфлікту»

Поточний контроль													Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	40	100
4,5	4,5	4,5	4,5	5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	5,5		

Поточне оцінювання знань студентів проводиться протягом семестру у наступних формах:

- усного опитування студентів на практичних заняттях та оцінки рівня їх знань;
- перевірки правильності розв’язання практичних задач;
- експрес-опитування (в усній чи письмовій формі).

Загальна оцінка знань студентів за поточним контролем

Результати поточного контролю знань студентів в цілому (за усіма формами робіт) оцінюються в діапазоні від **0** до **60** балів.

Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше **36** балів.

Оцінка за дисципліну визначається як сума підсумкового балу за поточну діяльність та балу за підсумковий контроль і виражається за багатобальною шкалою.

Оцінка з дисципліни, яка завершується екзаменом, визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність (не менше 36), бали за індивідуальну самостійну роботу здобувача освіти (не більше 6) та балів за екзамен (не менше 24).

Загальна бал з дисципліни становить 100. Сумарна оцінка за вивчення дисципліни виставляється за національною та європейською шкалою.

Підсумковий контроль у формі екзамену проводиться після завершення вивчення усіх тем дисципліни і складається здобувачами освіти у період екзаменаційної сесії.

Залік проводиться згідно з розкладу.

Підсумкове оцінювання знань студентів

Підсумкове оцінювання знань студентів проводиться у формі заліку

Таблиця 14.2

Розподіл балів оцінювання при підсумковому контролі з навчальної дисципліни «Психологія конфлікту»

Оцінка в балах за поточне оцінювання	Оцінка в балах за підсумкове оцінювання	Оцінка за національною шкалою
54-60	36-40	Відмінно
45-53	30-35	Добре
36-44	24-29	Задовільно
менше 36	менше 24	Незадовільно

Контроль за рівнем та повнотою засвоєння матеріалу з навчальної дисципліни здійснюється через поточний, рубіжний модульний та підсумковий контроль. Для підсумкового контролю з дисципліни «Психологія конфлікту» навчальним планом передбачено залік. На заліку визначаються якісні показники знань з дисципліни, набутих студентами під час вивчення курсу навчальної дисципліни. Крім підсумкового контролю для перевірки знань студентів використовуються також різні форми поточного контролю.

Протягом семестру студенти виконують різноманітні навчальні завдання, проходять комп'ютерне тестування з навчальної дисципліни. Результати виконаних студентами робіт оцінюються за кредитно-модульною системою. Загальна кількість можливих балів дорівнює 100. Поточне оцінювання, як правило, здійснюється під час практичних занять.

В ході проведення підсумкового контролю студент може покращити успішність та набрати додаткові бали. Кафедра може приймати рішення щодо звільнення студента від складання заліку і зарахування йому визначеної суми балів та традиційної оцінки в якості підсумкової оцінки. Загальна підсумкова оцінка не може перевищувати **100 балів**.

Загальна підсумкова оцінка в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента (див. табл. 14.3).

Таблиця 14.3

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
66-73	D	задовільно	
60-65	E		
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- робоча навчальна програма дисципліни;
- плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
- тези лекцій з дисципліни;
- методичні рекомендації та розробки для викладача;
- методичні вказівки до практичних занять для студентів;
- методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
- тестові та контрольні завдання до практичних занять;
- перелік питань та завдань для поточного і проміжного контролю знань з дисципліни;
- перелік питань до заліку, завдання для перевірки практичних навичок під час іспиту.

16. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Долинська Л.В Психологія конфлікту: навч. посіб. / Л.В.Долинська, Л.П.Матяш – Заяц . – К.:Каравела, 2010. – 304с.
2. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління: навч. посіб. / Тетяна Вікторівна Дуткевич. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 456с.
3. Калаур С.М. Соціальна конфліктологія: навч. посіб. / С.М. Калаур, З.З. Фалинська. – Тернопіль: Астон. 2010. – 360 с.
4. Конфліктологія / [Гребеньков Г.В., Ковальова І.І., Красноносів Ю.М. та ін]; під ред. Г.В. Гребенькова. – Львів: «Магнолія 2006», 2011. – 229 с.
5. Ложкін Г.В. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: навч. посіб. / Г.В. Ложкін, Н.І. Пов'якель. – К.: ВД «Професіонал», 2006. – 416с.
6. Скібіцька Л.І. Конфліктологія: навч. посіб. / Л.І. Скібіцька. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 384 с.

Додаткова література

1. Джелалі В.О. Психологія вирішення конфліктів: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / В.О. Джелалі. – Х. – К., 2006. – 320 с

2. Ложкін Г.В. Практична психологія конфлікту: навч. посіб. / Г.В. Ложкін, Н.І. Пов'якель. – К.: МАУП, 2002. – 256 с.
3. Москаленко В.В. Психологія соціального впливу: навч. посіб./ В.В.Москаленко. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 448 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: навч. посіб. / Л.Е. Орбан-Лембрик. – К.: Академвидав, 2005. – 448 с.
5. Пірен М.І. Основи конфліктології: навч. посіб. – 2-е вид. / М.І. Пірен. – К.: КВГІ, 1996. – 204 с.

Додаткові інформаційні ресурси

1. Веб сторінка МДУ: www.msu.edu.ua
2. Мукачівська міська бібліотека: <http://www.muklib.mk.uz.ua>
3. Мукачівська міська рада: <http://www.mukachevo-city.org>
4. Бібліотека психологічної літератури: <http://psylib.kiev.ua/>
5. Психологічна бібліотека Псі-фактор: <http://psyfactor.org>
6. Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>